

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Izvještaj

Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji studijskih programa

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Naziv visokoškolske ustanove: Medicinski fakultet u Tuzli- Odsjek zdravstvenih studija - studij fizioterapije – I ciklus studija

Adresa: Univerzitetska 1, 75 000 Tuzla, Bosna i Hercegovina

Datum posjete: 21.11.2024. i 22.11.2024.

Sastav komisije:

- 1. Prof. dr. Dejan Bokonjić, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH*
- 2. Prof. dr. Saša Vukmirović, međunarodni stručnjak*
- 3. Larisa Alagić - Džambić, predstavnik privrede i prakse*
- 4. Bakir Kudić, student*

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa radi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Sadržaj

Izvještaj Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji studijskih programa	1
Uvodne napomene	4
1. Komisija	4
1.1 Sastav	4
1.2 Zadatak /uloga	4
1.3 Metod rada.....	4
1.3.1 Priprema	4
1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi	4
1.3.4 Formiranje mišljenja.....	5
2. Izvještaj	6
2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu	6
2.2 KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA	7
2.2.1 POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA.....	7
2.2.2 KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA.....	11
2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA.....	17
2.2.4 UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE.....	23
2.2.5 LJUDSKI POTENCIJALI.....	26
2.2.6 RESURSI I FINANSIRANJE	31
2.2.7 UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA	36
2.2.8 INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA.....	38
2.2.9 KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA	40
2.2.10 MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA.....	44
3. Mišljenje o ishodu akreditacije.....	48
4. Prilozi	50
Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma.....	57

Uvodne napomene

Komisija stručnjaka prezentuje svoje mišljenje na osnovu Samoevaluacijskog izvještaja i opisuje zatečeno stanje na visokoškolskoj ustanovi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

1. Komisija

1.1 Sastav

Komisija stručnjaka je imenovana Rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, broj: 05-33-1-502-2/24 datum: 30.09.2024. godine, u sastavu:

- 1 Prof. dr. Dejan Bokonjić, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH*
- 2 Prof. dr. Saša Vukmirović, međunarodni stručnjak*
- 3 Larisa Alagić - Džambić, predstavnik privrede i prakse*
- 4 Bakir Kudić, student*

1.2 Zadatak /uloga

Komisija stručnjaka ima zadatak da :

- izvrši evaluaciju kriterija i indikatora za akreditaciju studijskog programa Fizioterapije – I ciklus studija
- uoči dobre i loše strane studijskog programa
- definira preporuke za unapređenje studijskog programa

1.3 Metod rada

Procedura rada Komisije stručnjaka obuhvata sljedeće faze:

1.3.1 Priprema

Svi članovi Komisije stručnjaka su analizirali samoevaluacijski izvještaj i njegove priloge, definisali su listu pitanja, i dali preliminarnu ocjenu ispunjenosti kriterija sa argumentima na osnovu podataka iz samoevaluacijskog izvještaja.

1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi

U komunikaciji sa visokoškolskom ustanovom i članovima komisije stručnjaka, U komunikaciji sa visokoškolskom ustanovom i članovima komisije organizovana je posjeta Medicinskom Fakultetu u Tuzli, studijskom programu Odsjek zdravstvenih studija - studij fizioterapije – I ciklus studija, Univerziteta u Tuzli. Trajanje posjete je bilo dva dana, 21.11.2024. i 22.11.2024.godine, pošto je predmet akreditacije bio u okviru klaster akreditacije, akreditacija studijskog programa Fizioterapije. U toku posjete komisija je održala intervjue sa predstavnicima sljedećih grupa: menadžment, akademsko i administrativno osoblje, tim za samoevaluaciju, studenti, alumni, predstavnici privrede i prakse. Tokom

posjete članovi komisije su održali konsultativne sastanke bez predstavnika visokoškolske ustanove.

1.3.3. Pisanje izvještaja komisije

Na osnovu samoevaluacijskog izvještaja, zatečenog stanja na visokoškolskoj ustanovi, podacima dobivenim tokom intervjua sa predstavnicima svih zainteresovanih strana, sekretar Komisije stručnjaka piše nacrt izvještaja koji šalje članovima komisije na komentare i usaglašavanje.

1.3.4 Formiranje mišljenja

Komisija stručnjaka je donijela odluke konsenzusom, nije bilo izdvajanja mišljenja. Komisija ispunjenost svakog kriterija za akreditaciju ocjenjuje opisno i to sljedećim ocjenama:

- potpuno ispunjen,
- znatno ispunjen,
- djelimično ispunjen i
- neispunjen.

2. Izvještaj

2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu

Naziv, adresa i e –mail visokoškolske ustanove	Univerzitet u Tuzli, Dr. Tihomila Markovića br.1 Medicinski fakultet, Univerzitetska 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina dekan.medf@untz.ba
Internet adresa	http://medf.untz.ba/
Naziv, broj i datum akta o osnivanju studijskog programa	Odluka Senata Univerziteta u Tuzli o usvajanju inoviranih studijskih programa Odsjeka Zdravstvenih studija, Studij fizioterapije broj: 03-4395-5.2/13 od 19.06.2013. godine.
Poresko-identifikacioni broj	4209444710064
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Skupština Tuzlanskog kantona, Rose Hadživuković br.1, Tuzla, Zakon o Univerzitetu broj: 01-011-330-17/99 od 22.09.1999. godine (Službene novine Tuzlanskog kantona, br. 13/99, 12/00, 2/02, 10/02,11/03, 8/04, 6/05, 10/06, 9/08, 8/10 i 7/11)
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	Odluka Senata Univerziteta u Tuzli o imenovanju Rektora Univerziteta broj: 03-1402-1-2.2/21 od 15.03.2021. godine
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	Upisani u sudski registar na osnovu Zakona o Univerzitetu Sl.novine TK 13/1999
Broj i datum dozvole za izvođenje studijskog programa	/
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	/
Kontakt osoba (za posjetu)	Dr.sci.Melisa Lelić, vanr.prof.
Broj telefona	035-320-600

2.2 KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA

2.2.1 POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.1.1 Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja

OPIS: Univerzitet u Tuzli usvojio je politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio svog strateškog upravljanja, a implementaciju ove politike provodi Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju, koji postoji od 2009. godine. Djelokrug rada Centra definisana je zakonom, podzakonskim aktima i [Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji](#). Provođenje politike osiguranja kvaliteta i realizaciju mjera koje usvaja Senat Univerziteta koordinira Odbor za upravljanje kvalitetom, koji je formiran Odlukom Senata. Okviri za rad Odbora bazira se na Bolonjskoj deklaraciji, koju je Bosna i Hercegovina potpisala 2003. godine, Evropskim standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta (ENQA standardi) te domaćoj zakonodavnoj regulativi. Pravni temelji za uspostavljanje i funkcioniranje mehanizama osiguranja kvaliteta definisani su Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju, Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona, standardima za visoko obrazovanje i nizom odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine koje se odnose na implementaciju bolonjskih reformi. Osiguranje kvaliteta je ključni preduslov za reformu i unapređenje visokog obrazovanja, kao i za povećanje prepoznatljivosti i ugleda Univerziteta. Mjere osiguranja kvaliteta služe kao važno sredstvo za prepoznavanje dobrih praksi, ali i za identifikaciju područja koja zahtijevaju poboljšanja.

Politika osiguranja kvaliteta Univerziteta u Tuzli je definisana službenim dokumentom pod nazivom „[Politika osiguranja kvaliteta Univerziteta u Tuzli](#)“. Ova politika obuhvata izjavu o kvaliteti, procese uvođenja sistema upravljanja kvalitetom, odgovornosti vezane uz kvalitetu, upravljanje resursima, realizaciju aktivnosti Univerziteta, evaluaciju, analizu i mjere za poboljšanje, te praćenje sistema kvaliteta u obrazovanju.

U okviru Politike osiguranja kvaliteta određene su smjernice za evaluaciju studijskih programa. To uključuje redovne procese evaluacije rada nastavnika i saradnika, praćenje studentskih ocjena, analizu prolaznosti, ispitivanje zadovoljstva svih sudionika u studijskom procesu, te pružanje informacija o studijskim programima.

Osiguranje kvaliteta na Medicinskom fakultetu u Tuzli se provodi u skladu s definisanim akademskim standardima kroz procese interne evaluacije programa, samoevaluacije, studentske evaluacije, te analize rezultata nastave i ostalih procesa na fakultetu. Fakultet nema strategiju razvoja kao takvu definisanu. U narednim godinama je potrebno razviti strategiju fakulteta sa jasnim strateškim ciljevima, odgovornostima za njeno sprovođenje, vremenskim okvirom, indikatorima za njeno sprovođenje i jasnim akcionim planom. Poslije dobijanja preporuka iz ovog izvještaja pravi trenutak je napraviti strategiju u koju će ući dio preporuka. Medicinski fakultet je integrisan u sistem upravljanja kvalitetom kroz svoje članstvo u Odboru za upravljanje kvalitetom. Glavni zadatak ovog odbora je organizacija, koordinacija i provođenje evaluacijskih

postupaka (internih i eksternih) te razvoj unutrašnjih mehanizama za osiguranje i unapređenje kvaliteta. Odbor čini tim koji se sastoji od predstavnika fakulteta, uključujući nastavno i administrativno osoblje te studente. Uloga članova odbora je da podstiču i nadziru implementaciju postupaka evaluacije i unapređenja studijskih programa.

Prema važećem Pravilniku ([PRAVILNIK o osiguranju kvaliteta Univerziteta u Tuzli 05 05 2021.pdf](#)),

Univerzitet provodi institucionalnu samoevaluaciju i ocjenu kvaliteta rada svakih dvije godine. Samoevaluacijski izvještaj za Medicinski fakultet pripremljen je za razdoblje 2015-2019, pokrivajući studijske programe Integriranog studija opće medicine (I i II ciklus), kao i pet studijskih programa Odsjeka zdravstvenih studija. Ovaj izvještaj usvojen je na naučno-nastavnom vijeću Fakulteta u julu 2020. godine.

2.2.1.2 Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata

OPIS: Na prvom ciklusu studija fizioterapije, nastavni proces traje četiri godine, nakon čega studenti stižu zvanje diplomiranog fizioterapeuta. U prvoj i drugoj godini studija, nastava se realizuje na zajedničkoj osnovi sa još četiri studijska programa Odsjeka zdravstvenih studija, i to: studij sestrinstva, studij radiološke tehnologije, studij sanitarnog zdravstva i studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike.

Jedan od primjera podrške sistema unutrašnjeg osiguranja kvaliteta u poboljšanju nastavnog procesa je izrada pravilnika o postupku donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa. Na univerzitetu i fakultetu osoblje je obučeno o njegovoj primjeni.

Također, redovno se prati napredak istraživačkog rada te se poduzimaju mjere za poboljšanje referentnosti institucije. Kada je riječ o istraživačkom radu na Medicinskom fakultetu se ostvaruje organizacija ili suorganizacija međunarodnih naučnih i stručnih konferencija, kongresa, seminara i simpozija, poticanjem na učešće na međunarodnim naučnim i stručnim skupovima, poticanjem objavljivanja publikacija, naučnih i stručnih radova u publikacijama u zemlji i inostranstvu koji se mogu vidjeti u [linku](#) ovog izvještaja.

Vrlo važna podrška za razvoj istraživanja je razvoj dokumenta [Etički kodeks Univerziteta u Tuzli](#). Sprečavanje plagiranja je regulisano [Etičkim kodeksom studenata Univerziteta u Tuzli](#).

Iz Samoevaluacijskog izvještaja je vidljivo, što je potvrđeno i tokom posjete Fakultetu, da se podržava internacionalizacija nastavnog plana i programa kroz angažovanje „visiting profesora“ koji dolaze iz inostranstva kao i mobilnost nastavnika i saradnika.

Anketiranje studenata provodi se dvaput godišnje, na kraju svakog semestra, a rezultati se analiziraju i raspravljaju na Vijeću fakulteta. Ako neki nastavnik ili program dobije lošiju ocjenu, postoji jasno definisana procedura za provođenje korektivnih mjera. Ankete se provode elektronski, a fakultet je uspostavio plan

postupanja u slučaju otkrivanja nepravilnosti ili ispod prosječnih rezultata. Svakom nastavniku i saradniku se dostavljaju rezultati ankete po predmetima, a dekanu se dostavljaju kompletni rezultati ankete provedene na fakultetu. Tim za anketiranje dostavlja usvojeni izvještaj NNV-a Odboru za upravljanje kvalitetom.

2.2.1.3 Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutrašnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome

OPIS: Provođenje politike osiguranja kvaliteta studijskih programa na Medicinskom fakultetu ostvaruje se kroz aktivnosti u nadležnosti Naučno-nastavnog vijeća, menadžmenta Fakulteta, kao i cjelokupnog nastavnog osoblja. Osiguranje kvaliteta studijskog programa nije moguće bez angažmana svih relevantnih strana, koje su ključne za identifikaciju mogućih poboljšanja i njihovu uspješnu implementaciju i praksu. Studenti su uključeni u osiguranje kvaliteta i kroz učešće u samoevaluacionim timovima ali i svim ostalim tijelima koja se bave osiguranjem kvaliteta. Takođe predstavnici pojedinih partner institucija i nastavnih baza sa kojima fakulteti ostvaruju saradnju svojim preporukama utiču na kvalitet studijskih programa.

Prema Strategiji osiguranja kvaliteta, odgovornost za provođenje aktivnosti u okviru osiguranja kvaliteta studijskih programa imaju Prorektor za nastavu i studentska pitanja, prodekan za nastavu sa Medicinskog fakulteta, Odbor za upravljanje kvalitetom te Voditelj Centra za osiguranje kvaliteta. Prodekan za nastavu obavještava akademsko osoblje o potrebi pokretanja aktivnosti vezanih za osiguranje kvaliteta studijskih programa, te im dodjeljuju zadatke i rokove za njihovu realizaciju (kao što su evaluacija i moguća korekcija silabusa, ishoda učenja, metoda nastave, te načina ocjenjivanja stečenih znanja i vještina studenata). Po završetku tih aktivnosti, rezultati se usvajaju na sjednici Naučno-nastavnog vijeća. Članovi Odbora za upravljanje kvalitetom redovno izvještavaju ostale članove odbora na svojim sastancima o aktivnostima koje se provode unutar svojih organizacijskih jedinica u pogledu osiguranja kvaliteta studijskih programa.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Politika osiguranja kvaliteta	NEISPUNJEN	DJELOMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja				x	Potpuno
Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.				x	
Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome.			x		

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Usklađivanje zakona o radu, visokoobrazovne prakse i Univerzitetskih akata.
- Potrebno razviti Strategiju razvoja fakulteta u procesu ozbiljnih i sveobuhvatnih javnih konsultacija koja će predstavljati ključni dokument daljeg razvoja fokusiran na izvrsnosti.
- Također iz istog razloga razviti i strategiju internacionalizacije kao sastavni dio strategije razvoja fakulteta ili kao separatan dokument.
- Integrirani sistem upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Tuzli je primjer dobre prakse. Komisija želi podstaknuti Fakultet na punu implementaciju uspostavljenog sistema.
- Preporučuje se Medicinskom fakultetu dosljednija implementacija rezultata studentskih anketa, te provođenje redovne ankete za nastavnike.
- Aktivnije uključivanje spoljnih učesnika i proces osiguranja kvaliteta posebno nastave i istraživanja.

2.2.2 KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.2.1 Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.

OPIS: Statut Medicinskog fakulteta definiše procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa (dostupno na [linku](#)). Posljednja revizija nastavnih planova i programa je radjena 2014 godine. Na fakultetu su razvijene procedure [Procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa](#). U Statutu Univerziteta u Tuzli, član 172., stav (4), navedeno je da evaluaciju studijskih programa provodi Senat u skladu sa Procedurama donošenja i evaluacije studijskih programa kojima se definiše način predlaganja novog studijskog programa, evaluacije studijskog programa, izmjene i dopune studijskog programa, zajedničkih studija i osiguranja kvaliteta studijskih programa.

Sadržaj i oblik dokumenta "studijski program" potpuno su unificirani, a obrasci su jasno definirani.

Ciljevi donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa uključuju uspostavljanje mehanizma za upravljanje i kontrolu ishoda učenja na razini studijskog programa kao ključnog elementa izlaznih kvalifikacija, omogućavanje fleksibilnosti studijskih programa u skladu s najnovijim istraživačkim trendovima, te usklađivanje s potrebama tržišta rada. Također, proces donošenja i revizije studijskih programa povezan je s aktivnostima osiguranja kvaliteta.

Prijedlozi za izradu novih studijskih programa ili reviziju postojećih dolaze s odsjeka, preko vijeća organizacijskih jedinica, do Senata. U procesu izrade i revizije studijskih programa učestvuju nastavnici, studenti, predstavnici sektora za kvalitetu, kao i predstavnici privrede i prakse, u skladu s Procedurama o postupku donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa [Procedure donošenja novih i usklađivanja postojećih studijskih programa 2023](#).

Na početku svake akademske godine definišu se nastavni planovi i opterećenje nastavnog osoblja. Nastavnici su dužni na prvim predavanjima pružiti studentima sve potrebne informacije o predmetima, uključujući sadržaj, način izvođenja nastave, plan predavanja, vježbi i seminara, ciljeve i ishode učenja, način ocjenjivanja te obaveznu i dopunsku literaturu.

U budućnosti bi trebalo uložiti napore u kreiranje većeg broja kratkih studijskih programa i programa cjeloživotnog učenja koji bi bili fleksibilni i omogućavali izdavanje certifikata. Ovi programi bili bi korisni za specifično doškolovanje. Također, preporučuje se veća saradnja s privredom u razvoju fleksibilnih modela učenja.

2.2.2.2 Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa

OPIS: Koncept studija usklađen je s osnovnim načelima Bolonjskog procesa. Zainteresovanost kandidata za studijski program Fizioterapije – I ciklus je stabilna i odgovara potrebama tržišta rada za stručnjacima ovog profila. U posljednjih pet godina, na ovom studijskom programu nije bilo značajnijih inovacija. Ipak, Medicinski fakultet kontinuirano prati najnovije standarde i razvojne trendove u oblasti fizioterapije, kao i zahteve tržišta rada, te će, u skladu sa tim, u budućnosti planira prilagođavati program.

Ostvarena je uspješna saradnja sa sličnim studijskim programima u zemlji što stvara povoljne uslove za uspostavljanje partnerskih odnosa s univerzitetima u regiji i šire. Studij je uporediv s većinom sličnih programa u BiH zemljama regiona i šire. Nastavni plan i program omogućava studentima na studijskom programu Fizioterapije praćenje međunarodnih obrazovnih trendova. Poslodovaci prihvataju diplomirane fizioterapeute sa Medicinskog fakulteta u Tuzli. Kurikulum programa fizioterapije u sebi sadrži element multidisciplinarnosti.

2.2.2.3 Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu

OPIS: Ciljevi i ishodi učenja na nivou studijskog programa i pojedinih predmeta određeni su na temelju programskih ishoda učenja. Ovi ishodi služe kao osnova za planiranje sadržaja nastave, izbor nastavnih materijala i primjenu metoda podučavanja. Ishodi učenja definiraju i način provjere stečenog znanja, a svaki ishod je jasno povezan s odgovarajućim metodama ocjenjivanja. Time se studentima omogućava lakši odabir i uspješno savladavanje studijskog programa. Nakon završetka studija, postignuti ishodi učenja potvrđuju se izdavanjem dodatka diplomi. Ovaj dodatak ima za cilj povećanje međunarodne transparentnosti i osiguranje akademskog i stručnog priznanja kvalifikacija (diploma, stepen studija, itd.), te pruža detaljan opis prirode, nivoa, konteksta, sadržaja i statusa završenog programa studija. Ishodi učenja jasno specificiraju stečena znanja i vještine koje će studenti imati po završetku studija. Na osnovu znanja i vještina stečenih tokom studija, studenti će biti pripremljeni za nastavak obrazovanja na II ciklusu studijskog programa Odsjeka zdravstvenih studija, ili srodnih studija, kako u zemlji, tako i u inostranstvu. Kako bi se studentima omogućila prepoznatljivost na međunarodnoj sceni, studijski program je usklađen i uporediv sličnim akreditovanim programima u zemlji, poput onih na [Fakultetu zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu](#) i [Fakultetu zdravstvenih studija Univerziteta u Bihaću](#).

2.2.2.4 Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA)

OPIS: Ishodi učenja jesu navedeni na nivou studijskog programa kao i nivou svakog predmeta u okviru kurikuluma. Izlazne kompetencije i ishodi učenja uglavnom korespondiraju sa generičkim deskriptorima Evropskog kvalifikacijskog okvira i Osnovama kvalifikacijskog okvira u BiH. Takođe za specijalno regulisane profesije je učinjeno usklađivanje ishoda učenja sa standardom zanimanja (kvalifikacije) i sa Evropskim direktivama. Cilj studijskog programa fizioterapije je teoretsko i praktično obrazovanje studenata za samostalno pružanje zdravstvene njege u oblasti fizioterapije pacijentima svih životnih dobi u zdravstvenim ustanovama. Program nudi temeljno razumijevanje osnovnih principa fizioterapije, uz naglasak na cjelovit pristup u implementaciji terapijskih procedura.

Po uspješnom završetku i ciklusa studija fizioterapije, studenti će steći specifične kompetencije i vještine, koje su detaljnije opisane u silabusu (dostupno na [linku](#)).

2.2.2.5 Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti

OPIS: Studijski program fizioterapije uključuje pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavnih jedinica za svaki predmet, raspoređen prema broju sedmica/nastavnih jedinica unutar jednog semestra. Takođe, program opisuje opterećenje studenata po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta u skladu sa ECTS sistemom, kao i načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenata. Program uključuje i ECTS bodovnu vrijednost završnog rada, listu obavezne i dopunske literature za svaki predmet, te specifikaciju obavezne i specifične opreme potrebne za izvođenje programa i njegovih predmeta. Procjena stvarnog studentskog opterećenja vrši se uporedbom predviđenih ECTS bodova i stvarnog opterećenja studenata na osnovu njihovih aktivnosti u okviru pojedinih nastavnih predmeta. Dodjela ECTS kredita izvršena je tokom faze izrade nastavnog plana i programa, u skladu s usvojenim pravilima za određivanje ECTS kredita na Univerzitetu u Tuzli.

Uvidom u studijske programe na web sajtu komisija je zaključila da su silabusi rađeni po obrascu, te da su kroz silabuse definisane jasne metode učenja i ispitivanja studenata, te ishodi učenja. Dijapazon nastavnih metoda koji se koristi je širok od

klasičnog ex katedra predavanja, preko praktičnih vježbi, i seminara, kliničkih vještina i dr. Metodologija ispitivanja je djelomično usklađena s ishodima učenja. Ne postoje matrice ishoda učenja odnosno kompetencija. Nedostaju katalogi znanja i vještina. Također je primjećena različita praksa kada je riječ o horizontalnoj i vertikalnoj integraciji kurikuluma i u usklađivanju ishoda učenja koje studenti stiču na pojedinim predmetima sa izlaznim kompetencijama i ishodima učenja diplomiranih studenata. U silabusima je navedena obavezna i dopunska literatura po predmetima. Kada je riječ o opremi laboratorije na prvim godinama studija imaju minimum neophodne opreme i učila koja je potrebna za obavljanje nastave. Kada je riječ o njezi i kliničkoj praksi koja se obavlja u nastavnim bazama JZU UKC Tuzla, JZU Dom zdravlja Dr Mustafa Šehović, oprema i uslovi za obavljanje nastave su dobri. Osnovne modele fantoma i opreme za simulaciju Medicinski fakultet posjeduje.

2.2.2.6 Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost /multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa

OPIS: Studijski program fizioterapije je interdisciplinaran što se vidi kroz sam kurikulum i silabuse. Također sadrži elemente multidisciplinarnosti. Elementi internacionalizacije su oskudno prisutni. Ne postoje programi na Engleskom jeziku niti ponuđeni kursevi na engleskom jeziku. Tokom studija studenti uče kako da prepoznaju stanja korisnika i identificiraju potrebu za fizioterapijskim tretmanom, izvođenje kineziometrijskih i drugih mjerenja u cilju dijagnostikovanja funkcije lokomotornog sistema, planiranje i programiranje fizioterapijskih tretmana, primjenu specifičnih fizioterapijskih tehnika u skladu sa individualnim potrebama korisnika, evaluaciju rezultata tretmana, učešće u obrazovanju budućih fizioterapeuta i drugih zdravstvenih radnika, angažman u istraživanjima u oblasti fizioterapije, razvoj vještina za timski rad, sa posebnim naglaskom na transdisciplinarni pristup u rješavanju problema korisnika, kontinuirano usavršavanje kroz vlastitu edukaciju i doprinos unapređenju struke. Interakcija sa praksom postoji.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Kreiranje i usvajanje studijskih programa	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.				x	Potpuno
Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa..				x	
Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.			x		
Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).				x	
Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta				x	

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

(podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.					
Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa			x		

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Nastaviti redovno ažuriranje programa.
- Razmotriti uvođenje i fleksibilnih programa kao što su kratki studijski programi i cjeloživotno učenje shodno kadru i potrebama privrede i prakse. Ovo bi bilo značajno zbog usklađivanja sa potrebama tržišta rada kao i za ostvarivanje većih vlastitih sredstava.
- Kurikulum napraviti još praktičnijim, još više staviti akcenat na vježbe. Uvoditi interaktivne metode u nastavi (PBL) i dr.
- Također, radi dalje internacionalizacije uvesti engleski jezik u obavezni nastavni plan i program.
- Nastaviti raditi na vertikalnoj i horizontalnoj integraciji kurikuluma i povezivanje kompetencija na pojedinačnim predmetima sa kompetencijama na kraju studija. Razviti matricu kompetencija.
- Napraviti katalog znanja i vještina.
- Razmotriti uvođenje nastave na engleskom jeziku.
- Razmotriti uvođenje završnog rada zbog lakše ekvivalencije i priznavanja diploma van naših prostora

2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA

2.2.3.1 Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata

OPIS: Akademsko osoblje, postupajući prema [Kodeksu nastavničke etike](#), prethodno je pripremljeno i motivirano za izvođenje nastave. U pripremi za nastavu, uzimaju se u obzir rezultati anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja koje provode studenti. Prema [Pravilniku o studentskoj evaluaciji kvaliteta izvođenja nastave](#), evaluacija akademskog osoblja od strane studenata vrši se na kraju svakog semestra. Rezultate anketnih upitnika obrađuje komisija sastavljena od članova odbora za kvalitet, a isti se dostavljaju predmetnim nastavnicima i rukovodstvu Fakulteta.

Razgovori s akademskim osobljem svih nivoa ukazuju na njihovu motivaciju za unapređenje uslova studiranja. Također, razgovori sa studentima svih godina studija pokazali su visok nivo zadovoljstva nastavom. Profesori su na anketnim upitnicima u prosjeku vrlo dobro ocijenjeni. Menadžment, profesori i studenti ističu da se sve pritužbe i sugestije uzimaju u razmatranje kako bi se nastava poboljšala. Međutim, anketne upitnike u prosjeku ispunjava manjina studenata, a u posljednja dva semestra manje od 5% studenata ispunilo je upitnike, zbog čega isti nisu analizirani.

2.2.3.2 Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istraživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku

OPIS: Akademsko osoblje potiče studente na aktivno sudjelovanje u naučno-istraživačkom i nastavnom procesu. Istraživački rad uglavnom se fokusira na klinička istraživanja u saradnji s nastavnim osobljem iz nastavnih baza. Međutim, fundamentalna medicinska istraživanja zahtijevaju značajne resurse, uključujući finansijska sredstva i ljudske kapacitete, što ograničava mogućnosti za njihovu realizaciju. Zbog ograničenog broja projekata i preopterećenosti nastavnog osoblja nastavnim obavezama, prilike za ovu vrstu istraživanja su rijetke.

Aktivnosti studentskih udruženja poput BoHeMSA-e i SV Medicus-a se redovno organizuju i predstavljaju izvrstan model za širenje vidika i uključivanje studenata u naučni rad. Ove aktivnosti su podržavane od strane menadžmenta i akademskog osoblja. Razgovori sa studentima pokazali su da većina njih dijelom zna kome se obratiti ukoliko želi učestvovati u naučno-istraživačkom radu.

2.2.3.3 Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa

OPIS: Senat Univerziteta u Tuzli usvojio je dana 29.05.2020. godine Pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na Univerzitetu u Tuzli ([Pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata](#)), a dana 21.09.2020. godine Pravila o izmjenama i dopunama pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na Univerzitetu u Tuzli ([Odluka o izmjenama pravila o načinu polaganja i ocjenjivanja studenata](#)). Ovim Pravilima uređeni su uslovi i način polaganja ispita na Univerzitetu u Tuzli, organizacija i postupak polaganja ispita, način ocjenjivanja studenata, zaštita prava studenata, kao i druga pitanja od značaja za polaganje ispita i ocjenjivanje. Pravičnost, transparentnost i dosljednost u ispitivanju i ocjenjivanju studenata definiše se u članu 2. Pravila, gdje je navedeno da je predmetni nastavnik dužan u prvoj sedmici početka nastave upoznati studente sa programom nastavnog predmeta, rasporedom realizacije nastavnog programa po sedmicama, literaturom, predviđenim oblicima aktivne nastave (predispitne obaveze) i načinom njihovog vrednovanja, karakterom i sadržajem ispita, strukturom ukupnog broja bodova i načinom polaganja ispita i formiranja ocjene. Također, nastavnik je dužan da, po završetku nastave, obavijesti studenta o ukupnom broju bodova koji je ostvario realizacijom predispitnih obaveza. U članovima 3. – 5. pobliže se opisuje način polaganja ispita i ocjenjivanja studenata.

Razgovori sa studentima i akademskim osobljem ukazuju na dosljednu primjenu ovih pravila i odluka.

2.2.3.4 Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje

OPIS: Rad i uspješnost studenta u savladavanju pojedinog nastavnog predmeta prati se i ocjenjuje kontinuirano tokom trajanja nastave u semestru, na način utvrđen nastavnim programom i izražava se u bodovima. Raspored polaganja ispita za sve ispitne termine u tekućoj akademskoj godini objavljuje se najkasnije do 15. oktobra. Izuzetno, u opravdanim slučajevima, termin polaganja ispita se može pomjeriti, uz prethodnu saglasnost prodekana za nastavu fakulteta, vodeći pri tome računa da se ispit ne može zakazati u terminu polaganja ispita iz drugog predmeta. Kontinuirana provjera znanja studenata se organizuje uz izvođenje nastave. Student ima pravo da pristupi svakoj pojedinačnoj provjeri znanja. Po završetku nastave u semestru student polaže završni ispit. Student ima pravo polagati nepoložene ispite u terminima popravnih ispita i u zimskom i ljetnom semestru, bez obzira u kojem semestru se nastavni predmet sluša. Završni ispit se polaže u pismenoj, usmenoj ili praktičnoj formi, odnosno kombinacijom najviše dva od utvrđenih oblika, a polaže se, u svakom pojedinačnom slučaju, na način definisan silabusom. Student ima pravo uvida u sve

pismene provjere znanja sa ispita, u za to predviđenim terminima. Student ima pravo prigovora na objavljivanje rezultata ispita. Prigovor na rezultate ispita se podnosi dekanu, u pismenoj formi u roku od 24 sata, računajući od saopštenja rezultata ispita. Dekan razmatra prigovor studenta i donosi rješenje kojim odlučuje o zahtjevu studenta, u roku od 24 sata od prijema prigovora i isto oglašava na oglasnoj ploči fakulteta. Ukoliko se usvoji prigovor studenta, student polaže ispit pred komisijom u roku od 24 sata računajući od dana iz prethodnog stava, a izuzetno u roku od 72 sata, ukoliko je predmetni nastavnik gostujući profesor.

Medicinski fakultet nije zabilježio nijednu formalnu žalbu od 2017. godine. Razgovor s menadžmentom ukazao je na to da se žalbe uglavnom rješavaju usmeno, bez pokretanja formalnog žalbenog postupka, zbog čega nisu evidentirane u statistici. Studenti su upoznati s procedurom za podnošenje žalbi i izrazili su zadovoljstvo trenutnim načinom njihovog rješavanja. Statistički podaci o žalbama studenata prikazani su u prilogu 8 SEI.

2.2.3.5 Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo

OPIS: Mentorstvo, kao obavezna podrška u akademskom napredovanju studenata, propisano je članom 206. stavom (1) Statuta Univerziteta u Tuzli. U tom članu se, između ostalog, ističe odgovornost predmetnog nastavnika za izvođenje svih oblika nastave, uključujući mentorstvo za predmete koje predaje. Studijski program Fizioterapije ne uključuje izradu diplomskih radova.

2.2.3.6 Predstavници studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima

OPIS: Zakonom o visokom obrazovanju TK i internim aktima Univerziteta u Tuzli propisano je pravo studenata da učestvuju u donošenju odluka o akademskim pitanjima na Univerzitetu, uključujući sva pitanja od značaja za studente, a posebno ona koja se tiču kvaliteta nastave. Član 51, stav (1), tačka c Statuta Univerziteta definiše da u Senatu Univerziteta učestvuje pet predstavnika studenata, zastupajući sve cikluse studija, što čini 15% ukupnog broja članova Senata. Osim članstva u Senatu, kao najvišem akademskom tijelu Univerziteta, studenti aktivno sudjeluju i u radu drugih organa i tijela na nivou Univerziteta i fakulteta/ADU/VŠ-a. Njihovi predstavnici biraju se putem studentskog predstavničkog tijela.

U razgovoru sa studentima zaključili smo da su zadovoljni svojim položajem te da ravnopravno i neovisno učestvuju u donošenju odluka o svim pitanjima od značaja za njih.

2.2.3.7 Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere

OPIS: Od studenata i akademskog osoblja saznali smo da se karijerno savjetovanje provodi redovno kroz neformalne razgovore s akademskim osobljem i menadžmentom. Međutim, na visokoškolskoj ustanovi trenutno ne postoji formalni sistem karijernog savjetovanja za studente. Najveći poslodavci za studente su nastavne baze koje su uključene u nastavni proces, što studentima omogućava da se gotovo svakodnevno upoznaju s karijernim mogućnostima nakon završetka studija.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Akademske osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata				x	Potpuno
Akademske osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istraživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.			x		
Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.				x	
Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.				x	
Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za			x		

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

mentorstvo.					
Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.				x	
Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.			x		

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Formalizirati karijerno savjetovanje kroz uspostavljanje strukturiranog sistema koji će studentima omogućiti kontinuiranu i dostupnu podršku u planiranju karijere.
- Osigurati veću uključenost studenata u proces evaluacije kroz unapređenje mehanizama i povećanje svijesti o važnosti njihovog sudjelovanja u anketama za evaluaciju kvaliteta nastave.
- Proširiti anketne upitnike tako da obuhvate pitanja o resursima i opštim uslovima studiranja (npr. veličina i kapacitet čitaonica, s obzirom na intenzivno korištenje čitaonica, potrebno je planirati dodatne prostorije u skladu s potrebama studenata).
- Pružiti dodatnu podršku nastavnom osoblju od strane Univerziteta i menadžmenta fakulteta u procesu apliciranja za dostupne javne grantove (npr. FMON) i privatne fondove kroz industrijska partnerstva.
- Jasnije definirati puteve za naučno-istraživački rad u fizioterapiji kroz nastavne aktivnosti koje će studentima pružiti precizne informacije o mogućnostima i načinima uključivanja u naučni i nastavni rad, uz konkretne smjernice i prilike za dalji angažman.

2.2.4 UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE

2.2.4.1 Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijedenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima

OPIS: Procedura upisa studenata definisana je u aktu [Pravila i procedure za prijem i upis studenata](#) u prvu godinu prvog i integrisanog prvog i drugog ciklusa studija na Univerzitetu u Tuzli, usvojenom na Senatu Univerziteta u Tuzli 19.04.2021. godine. Ovim Pravilima i procedurama bliže se uređuju uslovi i kriteriji za prijem studenata, procedure prijave, odabira i upisa studenata, način polaganja prijemnog ispita, način utvrđivanja redoslijeda kandidata, prijema kandidata za upis, te način postupanja po prigovoru na objavljene rezultate, kao i druga pitanja od značaja za definisanje procedura za prijem i upis studenata. Naučno-nastavno vijeće Medicinskog fakulteta donosi prijedlog broja studenata za upis na studijski program, krajem marta tekuće akademske godine, nakon čega se isti dostavlja Senatu Univerziteta na usvajanje.

Upis na studijski program vrši se na osnovu kvota na Prijedlog Senata Univerziteta uz prethodnu saglasnost Vlade Tuzlanskog Kantona. Univerzitet u Tuzli upisuje utvrđeni broj studenata prema opštim i pojedinačnim kriterijima, te uspjehu na prijemnom ispitu. Prijemni ispit polažu svi prijavljeni kandidati. Svi kriterijumi na upis na studijski program fizijatrije se transparentno i u potpunosti provode. Raspored polaganja prijemnog ispita kao i rezultati prijemnog ispita se oglašavaju na [web stranici Fakulteta](#), [web stranici Univerziteta](#) i oglasnoj ploči Fakulteta.

2.2.4.2 Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju

OPIS: Pitanje postignuća i vremena studiranja na drugoj visokoškolskoj ustanovi (VŠU) regulisano je članom 19., [Pravila studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli od 18.11.2010. godine](#), gdje je definisan postupak prelaska studenata sa jednog studijskog programa na drugi unutar Univerziteta, kao i prelazak studenata sa drugog univerziteta.

Akademsko priznavanje vrši se isključivo u svrhu nastavka školovanja na Univerzitetu u Tuzli. [Pravilnikom o načinu i postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija na Univerzitetu u Tuzli](#), Član 1., uređuje se način, kriteriji i postupak priznavanja visokoškolskih kvalifikacija, stečenih u inostranstvu, u svrhu nastavka obrazovanja na Univerzitetu u Tuzli. Student drugog javnog univerziteta može preći i nastaviti studij u skladu sa Listom srodnih studijskih

programa, član 20. - [Pravila studiranja Univerziteta u Tuzli.](#)

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u zemlji ili inostranstvu, posredstvom međunarodnih programa za razmjenu studenata, ili na bazi bilateralnih ugovora između univerziteta. U skladu sa ugovorom koji student zaključuje sa Univerzitetom, priznaje mu se ostvareni broj bodova. Proces priznavanja je u skladu sa Lisabonskom konvencijom. Ne postoji neformalni oblici obrazovanja.

2.2.4.3 Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili

OPIS: Postupak izdavanja uvjerenja/potvrda o diplomiranju, diploma i dodataka diploma studentima definisan je u [Pravilima studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli](#) od 29.05.2020.godine.

U članu 30., Pravila studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli, detaljnije se opisuje kako se izdaje diploma i dodatak diplomi. [Pravilnikom o formi i grafičkim standardima diplome i dodataka diplome o završenim ciklusima studija koje izdaje Univerzitet u Tuzli](#) detaljnije se daju informacije o nivou, prirodi, sadržaju, sistemu i pravilima studiranja, te o postignutim rezultatima tokom studija.

U članu 31. istog akta se definišu da diplomu o završenom I ciklusu studija potpisuje Rektor i Dekan. Dodatak diplome potpisuje dekan fakulteta. Diplome se uručuju na svečanoj promociji.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima				x	Potpuno
Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju				x	
Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili				x	

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Nastaviti transparentne procedure upisa studenata, a takođe i priznavanja svih oblik učenja kako formalnih tako informalnih oblika koje su studenti postigli na drugim VŠU.

2.2.5 LJUDSKI POTENCIJALI

2.2.5.1 Broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje

OPIS: Na Studijskom programu fizioterapija Odsjeka zdravstvenih studija Medicinskog fakulteta angažovan: 90 nastavnika (21 redovnih profesora, 37 vanrednih profesora i 32 docenta), od toga u 100% radnom odnosu na Medicinskom fakultetu je 11 nastavnika (6 redovnih profesora, 4 vanredna profesora i 1 docent). Na Studijskom programu fizioterapija u izvođenju nastave, također učestvuje 14 nastavnika sa udruženim radnim vremenom do 20% (10 redovnih profesora, 3 vanredna profesora i 1 docent) i 65 nastavnika bez zasnivanja radnog odnosa (5 redovnih profesora, 30 vanrednih profesora i 30 docenata).

Za izvođenje praktične nastave angažovano je 10 saradnika bez zasnivanja radnog odnosa (10 iših asistenata) i 1 istaknuti stručnjak iz prakse. U realizaciji nastave (teoretske i praktične) I godine na Studijskom programu fizioterapije, Odsjeka zdravstvenih studija učestvuju nastavnici i saradnici Farmaceutskog fakulteta i Elektrotehničkog fakulteta.

Odnos ukupnog broja upisanih studenata na Studijskom programu fizioterapija I ciklus studija Odsjeka zdravstvenih studija Medicinskog fakulteta i zaposlenog akademskog osoblja (nastavnika i saradnika) u akademskoj 2022/2023. godini je 229/18, odnos broja upisanih studenata na Studijskom programu fizioterapija I ciklus studija Odsjeka zdravstvenih studija i angažovanog akademskog osoblja je 229/91. Prosječna starosna dob zaposlenog nastavnog osoblja na ovom odsjeku je 53 godine, a saradničkog osoblja je 29 godina.

Komisija je utiska da Ustanova radi analizu akademskog osoblja baziranu na indikatorima: planovima realizacije nastave, podacima o broju, polu, starosti, stažu, zvanjima akademskog osoblja, omjeru broja stalno zaposlenih i spoljnih saradnika kroz tabele od 2018-2023. koje se odnose na analizu ljudskih resursa; omjeru broja nastavnika/student, kroz tabele vezane za studente; i analizi evaluacija nastavnika od strane studenata kroz rezultate ankete.

Komisija je takođe utiska da je na studijskom programu ima dovoljan broj nastavnika i saradnika za pokrivanje nastavnog plana i programa mada bi jedan dio gostujućeg kadra bio koristan radi internacionalizacije, ali i dodatnog povećanja kvaliteta. Na [web stranici Fakulteta](#) moguće je pronaći osnovne podatke o angažovanom nastavnom osoblju. Kompletnu nastavu na I ciklusu studija na studijskim programima Odsjeka zdravstvenih studija u razmatranom periodu realizovao angažovanjem samo vlastitog nastavnog kadra.

2.2.5.2 Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje

OPIS: Ustanova prati starosnu strukturu zaposlenih, njihovo opterećenje i potrebe i to iskazuje na sjednicama Vijeća i Senata.

Opterećenje nastavnika i saradnika regulisano je Standardima i normativima. Angažman akademskog osoblja po predmetima odobrava se kroz Plan realizacije nastave, koji prvo usvaja Naučno-nastavno vijeće fakulteta, a zatim Senat. Prilikom izrade plana realizacije nastave, opterećenje nastavnika raspoređuje se tako da najveći dio bude usmjeren na predmete I i II ciklusa studija.

Uslovi i postupak za izbor u nastavna i saradnička zvanja na Univerzitetu u Tuzli su određeni Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona i Statutom Univerziteta u Tuzli, koji propisuju uslove za izbor u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja, uslove i kriterije za izbor, pokazanu nastavničku sposobnost, relevantnost radova, način izbora akademskog osoblja i sl. Nastavnici se biraju u zvanje: docenta, vanrednog profesora i redovnog profesora, dok saradnici mogu biti izabrani u zvanje asistenta i višeg asistenta.

Program mjera za unapređenje uslova za napredovanje akademskog osoblja uključuje praćenje ažurirane kadrovske baze Fakulteta, koja sadrži podatke o potrebnom broju izvršilaca, broju zaposlenih i nedostajućih nastavnika, s posebnim naglaskom na starosnu strukturu (posebno za nastavnike koji će u narednih 5 godina ispuniti uvjete za mirovinu). Program mjera za napredovanje asistenta i viših asistenata također uključuje praćenje upisa na III ciklus studija, dinamiku studiranja, izbor mentora za izradu disertacije, te omogućavanje pristupa naučnim bazama podataka.

Za napredovanje u viša zvanja, nastavno osoblje mora dokazati svoju naučnu referentnost kroz objavljivanje rezultata naučno-istraživačkog rada na domaćim i međunarodnim konferencijama, kao i u priznatim časopisima i publikacijama. Proces napredovanja unutar Fakulteta provodi se kroz jasno definiranu proceduru, koja uključuje vrednovanje profesionalnog razvoja zaposlenika prema kriterijima utvrđenim Statutom.

Sedmično opterećenje nastavnika iznosi najmanje 12 sati, a maksimalno 20 sati u prosjeku na godišnjem nivou, dok za saradnike minimalno opterećenje iznosi 10 sati vježbi sedmično, a maksimalno 15 sati.

Uslovi za profesionalni razvoj zaposlenih, u pogledu načina i dužine okvirno su definisani Zakonom o visokom obrazovanju TK i Statutom, a sam postupak i svrha su definisani [*Pravilnikom o usavršavanju zaposlenika*](#), i [*Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o usavršavanju zaposlenika*](#).

2.2.5.3 Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija

OPIS: Profesionalni razvoj nastavnog osoblja obuhvata nastavni i naučno-istraživački rad, a ocjenjuje se kroz postupak naučno-nastavnog napredovanja. U tom kontekstu, angažman nastavnika ocjenjuje se na temelju mentorstva, kao i kroz objavljivanje knjiga i udžbenika koji se koriste kao obavezna ili dopunska literatura u nastavnom procesu.

Univerzitet redovno obavještava akademsko osoblje putem svoje web stranice o otvorenim pozivima za projekte, uključujući pozive Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, kao i pozive za međunarodne projekte, poput Erasmus+ programa, u kojima akademsko osoblje može sudjelovati kao partner u realizaciji. Prema Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona, naučno-istraživački rad akademskog osoblja planira se unutar četrdesetčasovne radne sedmice. Nastavnici učestvuju u NIR projektima Ministarstva (duže vrijeme pozivi nisu bili raspisivani) kao i u istraživačkim projektima. Naučne reference rastu. Citiranost za posljednjih 6 godina oko 5000. Naučno-istraživački rad nastavnog kadra dijelom se realizira i zahvaljujući resursima naučno-nastavnih baza Medicinskog fakulteta. U oblasti izdavačke djelatnosti nastavno osoblje je u periodu od 2018. do 2023. godine objavilo 4 udžbenika i 11 knjiga.

2.2.5.4 Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja

OPIS: Administrativnom i pomoćnom osoblju omogućeno je povremeno usavršavanje kroz učešće na obukama, npr. obuka zaštite od požara, obuke u skladu sa novim trendovima informacionih tehnologija, a sve prema potrebama neakademskog osoblja. Međutim osoblje koji radi u studentskoj službi i na mobilnosti studenata odnosno međunarodnoj saradnji ne prolazi obuke i usavršavanja.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Ljudski potencijali	NEISPUNJEN	DJELEMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.			x		Znatno
Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.			x		
Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.			x		
Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.			x		

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Domaći kadar preopterećen nastavom minimum 12 sati što skraćuje vrijeme za istraživanje i pisanje projekta odnosno buduću komercijalizaciju usluga. Razmotriti u dogovoru sa Univerzitetom i Vladom TK smanjivanje opterećenja i samim time

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

zapošljavanje dodatnog kadra.

- Kada je riječ o NIR-u, potrebno je napraviti strategiju za dalji rast naučno istraživačkih referenci i borba za dodatna finansijska sredstva za istraživanje kroz projektni pristup. Također, razmotriti centralizaciju istraživanja po oblastima izvrsnosti i odatle vršiti diseminaciju. Edukovati mladje istraživače za pisanje projekata i kreirati istraživačke timove. Redovno koliko je u realnim okvirima obnavljati istraživačku opremu. Razmotriti u budućnosti mogućnost podizanja kriterijuma za napredovanje u zvanje i na taj način podizanje referenci. Razmotriti uvođenje fonda za nagrađivanje i stimulaciju istraživača (kofinansiranje objavljivanja u međunarodnim časopisima, kotizacije na NIR-skupovima i sl.). Raditi na većem uključivanju studenata u NIR.
- Napraviti strategiju razvoja napredovanja sestara i tehničara koji bi u budućnosti trebali da preuzmu odsjeke njege. Komisija predlaže da se nađu modaliteti zadržavanja najboljih studenata na fakultetu.
- Podmlađivanje nastavnog kadra zbog ne baš povoljne starosne strukture kadra.
- Omogućiti redovna usavršavanja za administrativno osoblje.

2.2.6 RESURSI I FINANSIRANJE

2.2.6.1 Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima

OPIS: Stanje resursa i planovi obnavljanja resursa tretiraju se kroz akte Procedure donošenja i evaluacije studijskih programa, usvojene od strane Senata 20.04.2011. godine i [Pravilnik o internim procedurama u postupku javnih nabavki roba, usluga i radova](#) na Univerzitetu u Tuzli, usvojen od strane Upravnog odbora Univerziteta 22.02.2007. godine. Na osnovu prethodno navedenog Pravilnika, Rektor Univerziteta u Tuzli predlaže plan nabavki, a Upravni odbor donosi odluke o usvajanju plana nabavki, na osnovu kojih se obnavljaju resursi Univerziteta. Univerzitet u Tuzli jednom godišnje vrši reviziju efikasnosti korištenja materijalno-tehničkih resursa, njihove dostupnosti i adekvatnosti u cilju podrške nastavnom procesu, te sačinjava planove investiranja u resurse u cilju unapređenja efikasnosti rada.

Nastava i praktična nastava na studijskom programu fizioterapije – I ciklus studija Odsjeka zdravstvenih studija, realizuju se u prostorijama Medicinskog fakulteta na Kampusu Univerziteta u Tuzli, kao i u partnerskim institucijama sa kojima Medicinski fakultet ima potpisane ugovore, uključujući JZU UKC Tuzla, JZU Dom zdravlja „Dr Mustafa Šehović“ Tuzla i Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona.

Površina ukupnog prostora kojim Fakultet raspolaže je cca 4580,04 m². Učioničkog i laboratorijskog prostora je 2536,64 m². Medicinski fakultet raspolaže sa dva amfiteatra, 5 učionica i 10 laboratorija koje su u funkciji nastavnog i istraživačkog rada. Svi amfiteatri i učionice raspolažu fiksnim ili prenosivim projektorima. U skladu sa potrebama pojedinih predmeta, studenti imaju organizovane vježbe i u drugim ustanovama sa kojima Fakultet ima potpisane ugovore o saradnji, kao što su: JZU UKC Tuzla, JZU Dom zdravlja „Dr Mustafa Šehović“ Tuzla i Zavodom za javno zdravstvo TK.

2.2.6.2 Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta

OPIS: Praćenje prostornih resursa fakulteta nije izričito definisano aktima Univerziteta, premda je ustaljena praksa da taj dio prati prodekan za NIR i prodekan za nastavu i studentska pitanja, jer se prema raspoloživim prostornim kapacitetima planira raspored održavanja nastave, ispita i aktivnosti naučno-istraživačkog rada, pri čemu se za realizaciju istih mogu koristiti i zajednički prostori Univerziteta. Biblioteka raspolaže sa preko 7.962 bibliotečkih jedinica. Biblioteka sadrži i dopunjava literaturu za sva usmjerenja na fakultetu, čine je udžbenici, knjige i praktikumi u skladu sa važećim silabusima predmeta. Ukupan broj knjiga po studentu je 179, a broj referentnih knjiga po studentu je 9. U ukupnom broju bibliotečkih jedinica, knjiga je 3.500, veći broj na

domaćim jezicima, manji pisan na drugim svjetskim jezicima. Također, na raspolaganju akademskom osoblju i studentima su i 2.763 domaća i inostrana medicinska časopisa, 843 magistarskih radova (uključujući i radove s drugih univerziteta), 725 doktorskih disertacija (uključujući disertacije i s drugih univerziteta) i 170 diplomskih radova sa Odsjeka zdravstvenih studija. Bibliotečka građa se organizuje prema sistemu univerzalne decimalne klasifikacije (UDK). Odlukom iz 2010. godine osniva se Univerzitetska biblioteka kao podorganizaciona jedinica Univerziteta povezujući postojeće biblioteke. Bibliotečka građa je dostupna i vanjskim posjetiocima na način da istu mogu pretraživati unutar čitaonice. Postupak osuvremenjivanja biblioteka kreće se u pravcu digitalizacije i informatizacije. U tom smislu Univerzitet u Tuzli se pridružio jedinstvenom bibliotečko-informacionom sistemu Bosne i Hercegovine (COBISS). Biblioteka je pokrivena Wi-Fi signalom čime je korisnicima omogućena upotreba vlastite opreme.

2.2.6.3 Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka

OPIS: Računarski centri su opremljeni računarima za izvođenje laboratorijskih vježbi. Broj računara i radnih mjesta prilagođen je maksimalnom broju propisanom za laboratorijske vježbe po standardima i normativima. Svi računari koji se koriste na fakultetu 53 (u sklopu nastave i zaposlenog osoblja) imaju pristup internetu. Svi članovi akademskog osoblja imaju kancelarijski prostor sa ličnim računarom i pristupom internetu. Studenti imaju pristup internetu na fakultetu. Pristup istraživačkim bazama nedostaje iako je ranije postojao. Takođe na fakultetu postoje i čitaonice. Biblioteka je pokrivena Wi-Fi signalom čime je korisnicima omogućena upotreba vlastite opreme. Čitaonički prostor ostaje otvoren i dostupan studentima od 7:00 do 22:00 sata svaki dan.

2.2.6.4 Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost

OPIS: Kako bi osigurao adekvatne prostorne i materijalne resurse (učionice, laboratorije i oprema, bibliotečki resursi, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za zaposlenike i studente, a s ciljem što kvalitetnijeg ostvarenja svoje misije i ciljeva učenja na studijskim programima, Univerzitet godišnjim *Finansijskim planom i Planom nabavki*, predviđa sredstva za tu namjenu. Univerzitet ima jasan plan investiranja i svake godine izdvaja finansijska sredstva za adaptaciju i održavanje objekata te nabavku opreme i knjiga. Praćenje prostornih resursa fakulteta nije izričito definisano aktima Univerziteta, premda je ustaljena praksa da taj dio prati prodekan za NIR i prodekan za nastavu i studentska pitanja, jer se prema raspoloživim prostornim kapacitetima planira raspored održavanja nastave, ispita i aktivnosti naučno-istraživačkog rada, pri čemu se za realizaciju istih mogu koristiti i zajednički prostori Univerziteta. U posljednje vrijeme fakultet nije imao međunarodne istraživačke i razvojne projekte odakle bi kroz

sredstva donatora mogao unapređivati svoju edukacionu i istraživačku opremu.

2.2.6.5 Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa

OPIS: Univerzitet u Tuzli je integrisan univerzitet tako da sva oprema i prostori se mogu koristiti od svih organizacionih jedinica. Kada je riječ o fizioterapiji za opremu i prostor opšte namjere to je moguće, a za specifičnu opremu i prostor Univerzitet ima ugovor za UKC Tuzla, Domom zdravlja Dr Mustafa Šehović, u Tuzli i Zavodom za javno zdravstvo TK.

Ocjena isunjenosti kriterija:

Resursi i finansiranje	NEISPUNJEN	DJELEMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.				x	Znatno
Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.			x		
Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.			x		
Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.			x		
Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.				x	

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Prostor treba dalje i dalje unapređivati kao i opremu. Nastaviti proces digitalizacije i jačanje IT pismenosti zaposlenih.

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

- Razmotriti pravljenje simulacionog centra u novom kampusu sa svim potrebnim lutkama i opremom za simulaciju stvarnih situacija u bolnicima i hitnim stanjima.
- Registracije istraživačkih baza sa nivoa fakulteta ili univerziteta su neophodne za dalji istraživački rad.
- Stimulacija zaposlenih za veći obim publikovanja i izdavaštva.
- Komercijalizacija usluga koja nedostaje treba da se stimuliše. Velika količinu vlastitih sredstava jedan medicinski fakultet treba da zarađuje od projekata i usluga sa trećim licima. Treba da se stimulišu odnosi sa privredom i lokalnim okruženjem, a prisutna je i želja privrednika i alumnista da pomognu fakultet.
- Postoji nedostatak kadra i stimulacije za pisanje i vođenje projekata. Na tome se mora raditi jer u budućnosti će to biti, uz prihode od studenata, jedan od glavnih načina ostvarivanja vlastitih sredstava.

2.2.7 UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.7.1 Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa

OPIS: Na Univerzitetu u Tuzli djeluje Centar za osiguranje kvaliteta, čiji je glavni zadatak kontinuirano praćenje indikatora kvaliteta, kako je propisano Pravilnikom o osiguranju kvaliteta. Pored Centra i Odbora za kvalitet, u praćenju indikatora učestvuju i različiti uredi, službe Univerziteta, te rukovodstva Univerziteta i organizacionih jedinica u okviru svojih nadležnosti. Na Univerzitetu je uspostavljen sistem za praćenje indikatora kvaliteta, koji uključuje definisane obrasce za evaluaciju. Obrasci se koriste za izradu Izvještaja o preventivnim i korektivnim mjerama, koji obuhvata statističke podatke, ciljne vrijednosti i trendove po indikatorima kvaliteta. Izvještaji se izrađuju na nivou Fakulteta i dostavljaju Centru za osiguranje kvaliteta radi daljnjeg postupanja u skladu s relevantnim aktima.

Na raspolaganje su nam stavljani svi relevantni podaci koji se prikupljaju na studijskim programima, uključujući statističke informacije o broju studenata po godinama studija i akademskom osoblju (Prilog 6 i 14), prolaznost studenata po studijskim godinama (Prilog 9), zadovoljstvo studenata nastavnim procesom (Anketni upitnik - Prilog 10), podatke o izdatim diplomama (Prilog 14) i informacije o diplomiranim studentima (Prilog 29). Podaci o zaposlenosti diplomiranih studenata nisu dostupni.

2.2.7.2 Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata

OPIS: Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja i studenata. Relevantni podaci koji se prikupljaju na studijskim programima su dostavljeni u priložima, uključujući informacije o broju studenata po godinama studija i akademskom osoblju (Prilog 6 i 14), zadovoljstvo studenata nastavnim procesom (Anketni upitnik - Prilog 10) te rezultati anketiranja akademskog osoblja (Prilog 26). Podaci o zaposlenosti diplomiranih studenata nisu dostupni.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Upravljanje informacijama o studijskim programima	NEISPUNJEN	DJELEMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.				x	Potpuno
Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.				x	

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Osigurati veću uključenost studenata u proces evaluacije kroz unapređenje mehanizama i povećanje svijesti o važnosti njihovog sudjelovanja u anketama za evaluaciju kvaliteta nastave.
- Proširiti anketne upitnike tako da obuhvate pitanja o resursima i opštim uslovima studiranja (npr. veličina i kapacitet čitaonica, s obzirom na intenzivno korištenje čitaonica, potrebno je planirati dodatne prostorije u skladu s potrebama studenata).

2.2.8 INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.8.1 Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku

OPIS: Zakon o visokom obrazovanju TK i Statut Univerziteta u Tuzli nalažu redovnu objavu svih relevantnih informacija vezanih za nastavni proces na Medicinskom fakultetu. Ove informacije se objavljuju na [web stranici](#) Univerziteta, [web stranici Fakulteta](#) i oglasnoj ploči Fakulteta, kao i putem zvaničnih stranica na društvenim mrežama.

Web stranica Fakulteta pruža informacije o upisu, organizaciji studija, nastavnim planovima, organizacionoj strukturi, akademskom osoblju, te aktuelnostima i događajima. Web stranica Fakulteta pruža informacije o [upisu](#), [organizaciji studija](#), [nastavnim planovima](#), [organizacionoj strukturi](#), [akademskom osoblju](#) te [događajima i aktuelnostima](#). Dostupne su informacije sa detaljima o studijskim programima, uključujući uvjete upisa, prijemni ispit, potrebnu literaturu i finansijske obaveze. Informacije na stranici nisu u potpunosti dostupne na engleskom jeziku. Društvene mreže ([Facebook](#) i [Instagram](#)) se koriste za informisanje javnosti o aktivnostima.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Informisanje javnosti o studijskim programima	NEISPUNJEN	DJELEMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku.			x		Znatno

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Prevesti web stranicu fakulteta na engleski jezik i redovno je ažurirati.

2.2.9 KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA

2.2.9.1 Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana

OPIS: Prema članu (15) [Pravilnika o osiguranju kvaliteta](#) organizacione jedinice Univerziteta najmanje jedanput u dvije godine sprovode postupak samoevaluacije, odnosno unutrašnje ocjene kvaliteta i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa. Dokumentom pod nazivom [Politika osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli](#) daju se osnovne smjernice za evaluaciju studijskih programa, a one uključuju redovne postupke evaluacije rada nastavnika i saradnika, praćenje ocjenjivanja, praćenje studentske prolaznosti, praćenje zadovoljstva svih učesnika studijskog programa, te njihovo informiranje o studijskom programu. Ovaj dokument također propisuje i procedure za unapređenje procesa i procedure interne evaluacije kvalitete obrazovanja. Samoevaluacija i praćenje studijskih programa provode se kako bi se osiguralo da se odobreni programi tokom vremena prilagođavaju razvoju određenog naučnog područja i razvoju prakse u toj struci. Ciljevi, zadaci i aktivnosti koje je potrebno provoditi radi osiguravanja visokog kvaliteta studijskih programa svih ciklusa studija na fakultetu, definirani su Strategijom razvoja Fakulteta 2020-2024. Planirane aktivnosti u sklopu evaluacije i inoviranja studijskih programa su sistematska evaluacija i predlaganje izmjena (inoviranja) studijskih programa, te prikupljanje povratnih informacija od poslodavaca o znanjima, vještinama i kompetencijama zaposlenika koji su završili studijske programe fakulteta (ankete, tribine, okrugli stolovi i sl.)

2.2.9.2 Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog

OPIS: Postupak samoevaluacije na Medicinskom fakultetu sproveden je 2014. godine u okviru institucionalne akreditacije, te ponovo na studijskom programu fizioterapije u okviru institucionalne akreditacije akademske 2019/2020. godine. Prema članu 13., .., [Pravilnika o osiguranju kvaliteta](#) je propisan najobjektivniji način evaluacije realizacije studijskog programa i zadovoljstva studenata istim putem provođenja studentskih anketa. Rezultati anketiranja studenata, uzimaju se u razmatranje prilikom inoviranja i unapređenja studijskog programa. Ukoliko se ukaže potreba, moguće je izvršiti manje izmjene i dopune studijskog programa, na načina da se uvedu sadržajne izmjene programa do 20%, koje ne mijenjaju bitno studijski program, završne kompetencije studenata i njihove kvalifikacije (član 12., stav (1) [Procedure donošenja i evaluacije studijskog programa](#)). Anketiranje studenata se provodi u zimskom i ljetnom semestru svake akademske godine. Iznimno, anketiranje nije obavljeno u ljetnom semestru akademske 2019/2020. godine, i zimskom semestru akademske 2020/2021. godine,

zbog epidemioloških mjera. Prosječna ocjena za sve predmete na studijskom programu integrisanog studija opšte medicine u zimskom semestru 2017/2018. je 4.24, a u ljetnom semestru akademske 2021/2022. godine je 4.63. 2022/2203 mali broj studenata izašao na anketu tako da zaključivanja nisu bila relevantna. Anketom studenti ispoljavaju stepen zadovoljstva radom nastavnika i saradnika, predloženom literaturom, ispitnim pitanjima i zadacima, te nivoom usvojenih znanja, vještina i kompetencija na nivou nastavnog predmeta. Ocjena kvaliteta, dostupnosti i savremenosti resursa iz ugla akademskog osoblja se provodi anketiranjem zadovoljstva nastavnog i nenastavnog osoblja: radnim mjestom, uslovima rada, ličnom pozicijom, institucijom, radnim aktivnostima u okviru organizacione jedinice, odnosno međuljudskim odnosima, komunikacijom i prilikama, sve u skladu sa [Pravilnikom o anketiranju zaposlenika](#).

2.2.9.3 Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomiranih studenata i sl

OPIS: Kroz ključne indikatore kvaliteta na nivou fakulteta i univerziteta se prate parametri kao što procent studenata i nastavnika u mobilnosti. Ustanova nema strategiju internacionalizacije. Podatke o broju nezaposlenih fizioterapeuta vodi Biro za zapošljavanje TK, i biro u drugim kantonima, a trenutni broj se mijenja u zavisnosti od broja diplomiranih studenata. Potrebno je napomenuti da se podaci koji se dobivaju od Biroa za zapošljavanje odnose samo na svršene studente iz Tuzlanskog kantona, a da na Fakultetu studira veliki broj studenta iz drugih regija BiH, tako da konačni podaci o zaposlenju nisu dostupni.

2.2.9.4 Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata

OPIS: U anketama i zaposlenih nastavnika kao i studenata se redovno evaluiraju oprema i prostor. Na osnovu rezultata ankete koji se podnose Vijeću fakulteta se pravi plan na nivou fakulteta i Univerziteta za unapredjivanje opreme i prostora.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija programa	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.				x	Potpuno
Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.				x	
Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomirani studenata i sl.			x		
Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.				x	

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Potrebno redovnije unapređivanje i korekcije studijskih programa. Prema modernim trendovima uvoditi nove nastavne jedinice u sve predmete kao i novi izborne predmete.
- Razmotriti uvođenje novih nastavnih metodologija i metodologija ispitivanja studenata.

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

- Uključivanje eksternih partnera i alumnista u inoviranja i korekcije studijskih programa.
- Povećati internacionalizaciju i kroz strategiju internacionalizacije i zadužene osobe pratiti određene indikatore internacionalizacije i njihovu realizaciju.

2.2.10 MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA

2.2.10.1 Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva

OPIS: Mobilnost studenata i akademskog osoblja Medicinskog fakulteta, može se realizovati kroz programe Erasmus, Ceepus i sličnim međunarodnim projektima u kojima učestvuje i Univerzitet u Tuzli. Prethodne tri godine na Medicinskom fakultetu, nije zabilježena mobilnost akademskog osoblja, zbog pandemije CoViD 19. Međutim, medicinski fakultet je u procesu obnavljanja kadra, koji planira slati na različite međunarodne univerzitete, kliničke centre i istraživačke institute. Medicinski fakultet, svake godine sudjeluje u realizaciji manifestacije pod nazivom "[Ljetni univerzitet](#)" u okviru kojeg se stvaraju i realiziraju uslovi za dolazak i gostovanje studenata i akademskog osoblja. Svake godine ima dosta studenata koji dolaze na ovaj skup i dosta nastavnika sa drugih Univerziteta. Studenti medicinskog fakulteta su učesnici mnogih udruženja i programa, među njima i BoHeMSA koji im omogućavaju usavršavanje i sticanje novih iskustava i znanja kroz programe razmjene. Cilj je u budućnosti sklopiti memorandum sa udruženjem BoHeMSA, kako bi se aktivnosti studenata prikazale u pravom svjetlu te bile priznate u svim sferama univerzitetskog rada. U pogledu studentske mobilnosti, članovi Udruženja studenata BoHeMSA u posljednje tri godine na internacionalnu IFMSA razmjenu studenata su poslali ukupno 30 studenata/ica, a u Tuzlu je došlo 40 inostranih studenata/ica. Kada je riječ o nastavnicima u Tuzlu je došlo oko 20 nastavnika (Podaci o mobilnosti priloženi uz SEI, Prilog 30.) u prethodnom periodu u kraće razmjene dok nastavnici iz Tuzle nisu išli na razmjene.

2.2.10.2 Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni

OPIS: Osnovna načela mobilnosti dolaznih i odlaznih studenata, naučno-nastavnog i nenastavnog osoblja na Univerzitetu u Tuzli definisana su [Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti](#), koji je usvojio Senat Univerziteta u Tuzli 30.07.2020. godine. Ovim Pravilnikom, član (7), definisani su osnovni dokumenti na temelju kojih se priznaje ostvarena mobilnost, a to su:

- (1) Ugovor o učenju odnosno ugovor o stručnoj praksi,
- (2) Prepis ocjena (prije i poslije mobilnosti),
- (3) Potvrda o obavljenoj stručnoj praksi,
- (4) Nominacijsko pismo.

Aktivnosti po pitanju mobilnosti realizuju se zajedničkim radom prodekana za nastavu i studentska pitanja, prodekana za naučno-istraživački rad i ECTS koordinadora prema Pravilniku o međunarodnoj mobilnosti Ureda za međuuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu. Osnovnu ulogu u provođenju mobilnosti studenata na Fakultetu ima ECTS koordinador, koji pruža stručnu i administrativnu podršku dolaznim i odlaznim studentima. ECTS koordinador posjeduje informacije o broju dolaznih i odlaznih studenata, ustanovama na

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

kojima studiraju u toku perioda mobilnosti, kao i drugim podacima vezanim za nazive predmeta i ostvarene ECTS kredite u mobilnosti.

2.2.10.3 Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje

OPIS: Statutom Univerziteta u Tuzli od 21.05.2014. godine, član 55., uspostavljen je [Ured za međuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu](#), kojim rukovodi [Prorektor za međuniverzitetsku saradnju u zemlji i inostranstvu](#). Ovaj ured je uspostavljen sa ciljem promovisanja i podizanja mobilnosti na višu razinu. Univerzitet u Tuzli je prepoznao vrijednost koju donosi mobilnost studenata i zaposlenih Univerziteta. Stoga je ista navedena u aktima koja regulišu [Pravila studiranja na I ciklusu studija](#). Na fakultetu postoji koordinator za mobilnost studenata i nastavnika koji zajedno sa uredom na nivou Univerziteta informiše Senat oko mobilnosti studenata i nastavnika.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

Mobilnost akademskog osoblja i studenata	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva..			x		Znatno
Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.			x		
Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.			x		

Preporuke Komisije stručnjaka:

- Mobilnost studenata prisutna ali bi mogla biti i veća. Motivacija studenata za mobilnost nije velika, mali procent studenata je koristi. Pokušati povećati motivaciju kroz opis značaja internacionalizacije i mobilnosti.
- Uvesti engleski jezik kao obavezan na fakultet, većina studenata naglašava da im je jezik jedna od prepreka za mobilnost.
- Raditi na priznavanju svake mobilnosti unaprijed prije odlaska kroz zaključivanje ugovora o mobilnosti sa studentom i ustanovom gdje student odlazi.
- Raditi na motivaciji nastavnika za mobilnost. Nastavnici preopterećeni. Kada je riječ o stimulaciji nastavnika postoji kategorija plaćeno odsustvo ali vidjeti da li fakultet još može na neki način stimulisati mobilnost.

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

- Organizovati redovne radionice i seminare o značaju mobilnosti i za studente i nastavnike.
- Objavljivati na sajtu uspješne priče onih koji su bili u mobilnosti.
- Pojačati edukaciju koordinatora za mobilnost i razmotriti u budućnosti kadrovska jačanje ove službe.

3. Mišljenje o ishodu akreditacije

Na osnovu Samoevaluacijskog izvještaja studijskog programa Odsjek zdravstvenih studija - studij fizioterapije – I ciklus studija u okviru klsterske akreditacije studijskih programa I i II ciklusa studija Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, a u skladu sa pozitivnim zakonskim aktima koji propisuju standarde i normative za obavljanje poslova visokog obrazovanja i Kriterijima za akreditaciju studijskih programa I i II ciklusa u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da se na ovom studijskom programu praktikuju i prate savremeni trendovi osiguravanja kvaliteta. Također, radi se na kontinuiranom unapređenju kvaliteta u realizaciji studijskih programa I i II ciklusa.

Uvidom u Samoevaluacijski izvještaj, priloge izvještaja, pregledanu dokumentaciju, informacije dobivene u razgovoru sa predstavnicima menadžmenta, nastavnog i administrativno tehničkog osoblja, studentima, predstavnicima alumnijskih i privrednih subjekata, uvidom u stanje infrastrukture i resursa tokom eksterne posjete Komisije stručnjaka Medicinskom fakultetu prema Agendi u prilogu, utvrdili smo da su kriteriji za akreditaciju ispunjeni kako slijedi:

1. Politika osiguranja kvaliteta- potpuno ispunjen
2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa- potpuno ispunjen
3. Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta- potpuno ispunjen
4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje- potpuno ispunjen
5. Ljudski potencijali- znatno ispunjen
6. Resursi i finansije- znatno ispunjen
7. Upravljanje informacijama o studijskim programima- potpuno ispunjen
8. Informisanje javnosti o studijskim programima- znatno ispunjen
9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija programa- potpuno ispunjen
10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata- znatno ispunjen

Program potpuno ispunjava šest (6) od deset (10) kriterija za akreditaciju, a znatnu ispunjenost ima četiri (4) od deset (10) kriterija za akreditaciju.

S obzirom da je većina definisanih kriterija za akreditaciju zdravstvenih studija fizioterapije I ciklus studija studijski program u Bosni i Hercegovini potpuno ispunjeno, kao članovi Komisije stručnjaka utvrdili smo i dajemo pozitivno mišljenje, te predlažemo da se studijski program zdravstvenih studija - studij fizioterapije – I ciklus studija Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli akreditira.

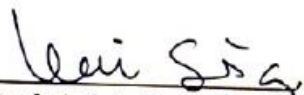
Komisija preporučuje Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine izdavanje Preporuke za akreditaciju studijskog programa zdravstvenih studija - studij fizioterapije – I ciklus studija Medicinskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, a Ministarstvu obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona izdavanje Rješenja o akreditaciji u skladu s tom preporukom.

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

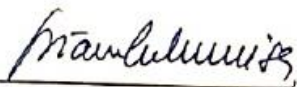
Članovi Komisije stručnjaka:

Prof. dr Dejan Bokonić, stručnjak iz reda akademske zajednice BiH, predsjednik

Prof. dr Saša Vukmirović, međunarodni stručnjak, član

Larisa Alagić – Džambić, stručnjak iz reda privrede i prakse, član

Bakir Kudić, student, član

4. Prilozi

- 4.1. Dnevni red za pripremni sastanak
- 4.2. Finalna Agenda posjete
- 4.3. Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

- a. Dnevni red pripremnog sastanka

Vrsta obuke: Pripremni sastanak

Mjesto održavanja: Hotel Vertigos, Kulina Bana 2, 75000, Tuzla.

Datum održavanja: 20.11.2024.godine, srijeda u 19:00h.

Učesnici: Imenovana Komisija stručnjaka za klustersku akreditaciju sedam studijskih programa na Medicinskom i Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, gospodin Dalibor Ateljević, predstavnik Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta i gospođa Alisa Memić, predstavnica Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona

4.2. Finalna Agenda posjete

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta

PRIJEDLOG AGENDE

Akreditacija Medicinski fakultet i Farmaceutski fakultet Univerziteta u Tuzli

Datum: 21.11.2024. -22.11.2024.

Komisija stručnjaka:

- 1. Prof. dr Dejan Bokonjić, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH**
- 2. Prof. dr Dejan Bokonjić, predstavnik akademske zajednice BiH**
- 3. Prof. dr Saša Vukmirović, međunarodni stručnjak**
- 4. Larisa Alagić - Džambić, predstavnik privrede i prakse**
- 5. Bakir Kudić, student**

1. Dan posjete, 21.11.2024.

Termin	Naziv sastanka	<i>Visokoškolska ustanova treba unijeti podatke o učesnicima sastanka (Ime, prezime, radno mjesto)</i>
9:00-10:00	Sastanak Komisije sa menadžmentom visokoškolske ustanove (rektor, dekani, generalni sekretar)	Prof.dr. Damir Zenunović, prorektor za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Prof.dr. Selmira Brkić, dekan, Medicinski fakultet ¹ Prof.dr. Adaleta Softić, dekan, Farmaceutski fakultet Prof.dr. Azra Kurtić, prodekan za nastavu i studentska pitanja, Medicinski fakultet Prof.dr. Melisa Lelić, prodekan za nastavu i studentska pitanja, Medicinski fakultet Prof.dr. Aida Smajlović, prodekan za NIR, Farmaceutski fakultet Prof.dr. Nahida Srabović, prodekan za nastavu, Farmaceutski fakultet Edina Mumić-Hodžić, pomoćnik generalnog sekretara, Medicinski fakultet Tatjana Brekalo, pomoćnik generalnog sekretara, Farmaceutski fakultet
10:00-10:15	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno
10:15-11:00	Sastanak sa timom za samoevaluaciju	Prof. dr. Melisa Lelić, Medicinski fakultet Prof. dr. Azra Kurtić, Medicinski fakultet Doc. dr. Emin Grbić, Medicinski fakultet Doc. dr. Esmeralda Dautović, Farmaceutski fakultet Dr.sc. Enida Karić, viši asistent, Farmaceutski fakultet Mujaković dr. Elma, asistent, Medicinski fakultet mr.ph. Alen Hatkić, student III ciklusa, Farmaceutski fakultet Šeila Stević, viši referent za studentska pitanja,

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

		<p>Medicinski fakultet Mirza Mujedinović, student Integrisnog I i II ciklusa studija opće medicine, Medicinski fakultet Nedim Jaganjac, tehnički sekretar, Farmaceutski fakultet</p>
11:00-11:15	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno
11:15-12:00	Sastanak sa akademskim osobljem	<p>Prof. dr. Farid Ljuca, Medicinski fakultet Prof. dr. Elmir Čičkušić, Medicinski fakultet (UKC Tuzla) Prof.dr. Olivera Batić-Mujanović, Medicinski fakultet (Dom zdravlja Tuzla) Prof.dr. Almir Salkić, Medicinski fakultet (UKC Tuzla) Prof.dr. Almira Ćosičkić, Medicinski fakultet (UKC Tuzla) Prof.dr. Nahida Srabović, Farmaceutski fakultet Doc.dr. Ermina Cilović-Kozarević, Farmaceutski fakultet Doc.dr. Maida Šljivić Husejnović, Farmaceutski fakultet Doc.dr. Merima Ibišević, Farmaceutski fakultet Doc.dr. Amra Džambić, Farmaceutski fakultet¹ Dr.sc. Dalila Halilčević, viši asistent, Farmaceutski fakultet</p>
12:00-13:00	Obilazak fakulteta (amfiteatri, laboratorije, učionice)	<p>Prof.dr. Azra Kurtić, prodekan za nastavu i studentska pitanja, Medicinski fakultet; Prof.dr. Melisa Lelić, prodekan za nastavu i studentska pitanja, Medicinski fakultet; Dr.sci. Esmeralda Dautović, docent, Farmaceutski fakultet Dr.sci. Maida Šljivić Husejnović, Farmaceutski fakultet Mr.sci. Kanita Perić, viši laborant, Farmaceutski fakultet Lejla Smajlefendić Šarić, laborant, Farmaceutski fakultet</p>
13:00-14:00	Ručak	Komisija stručnjaka odvojeno
		<p>I godina Begić Lana, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Alić Lamija, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Irma Dedić, Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Ajla Žigić, Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Livadić Neira, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Škapurević Lamija, I ciklus studija - Studij Radiološke tehnologije Hasić Elvira, I ciklus studija - Studij sestrinstva Sarajlić Samra, I ciklus studija - Studij sestrinstva</p>

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

14:00-14:30	Sastanak sa predstavnicima studenata prve i druge godine	<p>Husić Meliha, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Crvenković Marija, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Milanović Lana, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Alibašić Anela, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Huremović Alen, I ciklus studija - Studij fizioterapije Suljagić Neira, I ciklus studija - Studij fizioterapije</p> <p>II godina Imamović Azra, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Begić Bakir, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Lara Nišić-Avdić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Amar Hasanović - Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Đogić Elma, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Vujanović Igor, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Hodžić Ajla, I ciklus studija - Studij sestrinstva Džizić Amina, I ciklus studija - Studij sestrinstva Mujčić Ajla, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Dropić Amar, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Mušanović Almina - I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Dedić Irma, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Zejnilović Almina, I ciklus studija - Studij fizioterapije Mustafić Ajla, I ciklus studija - Studij fizioterapije</p>
14:30-15:00	Sastanak sa predstavnicima studenata treće i četvrte godine	<p>III godina Halilčević Benjamin, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Kovačević Faru, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Ajla Medić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Amela Hrnčić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Brkić Nemra, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Hotović Erna, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Musić Belma, I ciklus studija – Studij sestrinstva Butković Ajla, I ciklus studija – Studij sestrinstva Šečić Elma, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Musić Amina, I ciklus studija - Studij sanitarnog</p>

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

		<p>zdravstva Selimović Amina, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Atlić Vedad, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Ibrić Dajana, I ciklus studija - Studij fizioterapije Smajić Melika, I ciklus studija - Studij fizioterapije</p> <p>IV godina Halilović Džejlan, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Šestan Merima, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Adina Kovačević - Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Amina Hasić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Kadušić Meliha, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Sejdin Sanjin, I ciklus studija - Studij radiološke tehnologije Aljić Amra, I ciklus studija – Studij sestrinstva Hodžić Belma, I ciklus studija – Studij sestrinstva Avdibegović Amina, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Spahić Elma, I ciklus studija - Studij sanitarnog zdravstva Ajanović Ajla, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Cvijić Monika, I ciklus studija - Studij medicinsko-laboratorijske dijagnostike Bekrić Halida, I ciklus studija - Studij fizioterapije Imamović Nejra, I ciklus studija – Studij fizioterapije</p>
15:30-16:00	Sastanak sa predstavnicima studenata pete i šeste godine	<p>V godina Vehabović Amila, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Ljuca Nadina, Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine Vedrana Vuković – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Adnan Hukić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Amina Hasikić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije Ajša Nurikić – Integrisani I i II ciklus studija Farmacije</p> <p>VI godina (Integrisani I i II ciklus općeg studija medicine) Hasić Lejla Delić Amina Hadžinurbegović Amer</p>

¹Opravdano odsutni

2. Dan posjete, 22.11.2024.

9:00-9:30	Sastanak sa administracijom (pravni i finansijski sektor), studentskom službom i internacionalnim uredom	Edina Mumić-Hodžić, pom gen. Sekretara, Medicinski fakultet; Begzada Alihodžić, referent u Studentskoj službi, Medicinski fakultet; Biljana Batas, referent u Studentskoj službi, Farmaceutski fakultet; Mirha Mujkanović, viši stručni saradnik Ureda za međunarodnu saradnju
9:30-10:00	Sastanak sa IT i administrativno-tehničkim osobljem	Dr. sci. Denis Čeke, dipl. inž. el., Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli, sistem inženjer za kvalitet Mr. sc. Mirza Suljić, dipl.inž.el. Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli, sistem inženjer; Jasmin Aličić, BA inž.el., Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli, mrežni administrator ¹ Ankica Miljanović, tehnički sekretar, Medicinski fakultet ¹ Mr.ph. Lamija Kolarević, asistent, administrator eUniversity na Farmaceutskom fakultetu
10:00-10:15	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno
10:15-11:00	Razgovor sa predstavnicima alumnia i predstavnicima tržišta rada sa kojima je Univerzitet povezan	Dr. Azra Ibrišević, Klinika za hirurgiju, UKC Tuzla (alumni Medicinskog fakulteta) Prof.dr. Edin Jusufović, Dom zdravlja Tuzla (alumni Medicinskog fakulteta) Dr.sc. Monika Rustemović-Čorbić, mr.ph., Menadžer ključnih klijenata linije kardio u kompaniji Bosnalijek (alumni Farmaceutskog fakulteta) Dr.sc. Anja Divković, mr.ph.spec., koordinator tima na odjeljenju za biohemiju Zavoda za biohemiju UKC-a Tuzla (alumni Farmaceutskog fakulteta) Doc. dr. Igor Hudić, Pomoćnik direktora za medicinske poslove UKC-a Tuzla Dr.sc. Alma Salkić, mr.ph.spec, Izvršni direktor za kvalitet i regulativu u Zada Pharmaceuticals Mr.ph.spec. Kenan Osmančević, Izvršni direktor u PZU OS- PHARM apoteke
11:00-11:30	<i>Ukoliko Komisija procjeni da je potrebno dostaviti dodatnu dokumentaciju ili održati sastanak sa predstavnicima ustanove povodom određenih pitanja, o tome će obavijestiti kontakt osobu ustanove, koja će to i organizovati</i>	/
11:30-12:30	Pauza/Ručak	Komisija stručnjaka odvojeno
12:30-13:30	<i>Izrada usmenog izvještaja; ocjenjivanje kriterija</i>	Komisija stručnjaka odvojeno
13:30-14:00	Predstavljanje usmenog Izvještaja predstavnicima ustanove	Izvještavanje prisutnog osoblja VŠU (Rektor, dekani, nastavnici, tehničko i administrativno osoblje,

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

		studenti i drugi, sve grupe sa kojima se razgovaralo predhodnih dana) o glavnim nalazima i temama koje su relevantne za davanje preporuka, BEZ davanja mišljenja o ishodu
U toku ove okvirne satnice, planirati ručak samo za članove komisije stručnjaka		

¹*Opravdano odsutni*

4.3. Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

Visokoškolska ustanova: Medicinski fakultet Univerzitet Tuzla, Odsjek zdravstvenih studija - studij fizioterapije – I ciklus studija

Datum i mjesto: 21.11. – 22.11.2024.

1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja.				x	Potpuno
Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.				x	
Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome.			x		
2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa					
Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.				x	Potpuno
Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.				x	
Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.			x		
Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).				x	
Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i				x	

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.					
Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa			x		
3. Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta					
Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata				x	
Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istaživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.			x		
Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.				x	
Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.				x	
Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.			x		
Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.				x	
Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.			x		
4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje					
Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim				x	Potpuno

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima					
Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.				x	
Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.				x	
5. Ljudski potencijali					
Broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.			x		
Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.			x		Znatno
Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu , posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.			x		
Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.			x		
6. Resursi i finansije					
Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.				x	
Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.			x		Znatno
Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.			x		
Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke			x		

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.					
Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.				x	
7. Upravljanje informacijama o studijskim programima					
Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.				x	Potpuno
Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.				x	
8. Informisanje javnosti o studijskim programima					
Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku.			x		Znatno
9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija programa					
Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.				x	Potpuno
Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.				x	
Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomirani studenata i sl.			x		
Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.				x	
10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata					
Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz			x		Znatno

Prijedlog obrasca 4_ Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

zemlje i inozemstva.					
Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.			x		
Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.			x		